

Milí farníci. V naší zemi nastala situace, kdy není možné přijít na nedělní mši svatou. Můžeme však ve své rodině slavit domácí bohoslužbu. Následující text by Vám k tomu měl pomoci.

Ze srdce Vám i Vašim rodinám a blízkým žehnám

+ P. Marek Donnerstag, farář v Sušici

Bohoslužba v rodině na 4. neděli postní

22. března 2020

Vesel se, Jeruzaléme! Jásejte nad ním všichni, kdo ho milujete. Zajásejte, neboť váš zármutek se promění v radost a budete nasyceni ze zdroje útěchy.

(Vstupní antifona této neděle– srov. Iz 66,10-11)

1) Připravme místo

Je dobré vybrat místo, kde se budou všichni cítit dobře ať už je to kuchyňský stůl nebo pokoj se sedačkou a křesly. Vyzdobit místo podobně jako sváteční stůl: hezký ubrus, svíce, kříž, zpěvník, Bible, ve které je založené místo, které budeme číst.

Každý krok modlitby lze proložit písničkou na kytaru či klavír nebo jednoduše bez doprovodu.

2) Začínáme

Když se všichni shromáždí kolem připraveného stolu otec rodiny nebo maminka (dále jen zkráceně P jako předsedající) začnou křížem:

P: Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

Na začátku bohoslužby si obvykle připomínáme, že všichni děláme někdy chyby a selháváme. Prosme nyní Pána Boha za odpuštění:

P: Smiluj se nad námi, Pane,

Ostatní: Hřešili jsme proti tobě.

P: Ukaž nám, Pane, své milosrdenství.

Ostatní: A dej nám svou spásu.

Všichni: Amen.

P: Dobrý Bože, přijmi dnes naši modlitbu, buď s námi a provázej naši zemi svojí ochranou.

Všichni: Amen.

3) Čteme z Písma svatého

P: Nyní se zaposlouchejme do textu Písma svatého a poprosme Boha, aby nás učinil vnímavými k tomuto textu.

Z následujících čtení, která by zazněla v kostele, je možné vybrat jen evangelium nebo první čtení a evangelium a nebo přečíst všechna čtení - podle toho, co jsou jednotliví členové rodiny schopni vstřebat. Ve čteních se můžeme střídat. Můžeme (tam, kde nejsou úplně malé děti) nechat po jednotlivých úryvcích chvíli ticha, ve kterých text dozní. Pokud má každý svoji Bibli nebo vytištěný text, mohou i ostatní sledovat čtený text očima.

1. ČTENÍ 1 Sam 16,1b.6-7.10-13a

V 11. stol. př. Kr. byl ustanoven první král Izraele – Saul, ale život je do značné míry řízen i nadále rodovými tradicemi. Text čteme pro zmínku o pomazání olejem jako typickém obřadu, který je spojen s vylitím Ducha svatého, ale i pro zmínku o Boží volbě, která je odlišná od lidských představ.

Čtení z první knihy Samuelovy.

Hospodin řekl Samuelovi: „Napln svůj roh olejem a jdi! Posílám tě k Jesseovi, Betlémanu, protože jsem si vyhlédl krále mezi jeho syny.“

Když Samuel přišel a spatřil Eliaba, řekl si: „Jistě tenhle je před Hospodinem jeho pomazaný.“ Hospodin však řekl Samuelovi: „Nevšímej si jeho vzhledu ani vysoké postavy, neboť ho vylučuji. Neodivám se totiž jako člověk; člověk soudí podle zdání, Hospodin však vidí do srdce.“

Jesse předvedl před Samuela sedm svých synů, ale Samuel řekl: „Mezi nimi Hospodin nevyvolil nikoho.“ A zeptal se: „Jsou to již všichni chlapi?“ Jesse odpověděl: „Ještě je nejmladší, ten pase stáda.“ Samuel tedy řekl Jesseovi: „Pošli pro něho, neboť nesedneme k jídlu, dokud sem nepřijde.“ Poslal tedy a uvedl ho: byl plavovlasý, s krásnými očima a milého vzhledu. Tu řekl Hospodin: „Nuže, pomaz ho; to je on.“

Samuel vzal roh s olejem a pomazal ho uprostřed jeho bratrů. Od toho dne i nadále působil s Davidem Hospodinův duch.

ŽALM 23

Snad nejznámější žalm je především modlitbou důvěry v blízkého Boha.

Odpověď: Hospodin je můj pastýř, nic nepostrádám.

Hospodin je můj pastýř, nic nepostrádám, – dává mi prodlévat na svěžích pastvinách,
– vodí mě k vodám, kde si mohu odpočinout, – občerstvuje mou duši.

Vede mě po správných cestách – pro svoje jméno. – I kdybych šel temnotou rokle,
– nezaleknu se zla, vždyť ty jsi se mnou. – Tvůj kyj a tvá hůl, – ty jsou má útěcha.

Prostíráš pro mě stůl – před zraky mých nepřátel,
– hlavu mi mažeš olejem, – má číše přetéká.

Štěstí a přízeň mě provázejí – po všechny dny mého života,
– přebývat smím v Hospodinově domě – na dlouhé, předlouhé časy.

2. ČTENÍ Ef 5,8-14

Autor listu ve čtvrté kapitole povzbuzoval křesťany, aby nežili jako pohané. V následující kapitole to konkretizuje. Prázdna slova ani smilstvo nejsou skutky světla. A pojem světla hraje roli i v našem textu.

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Efesanům.

Bratři! Byli jste kdysi tmou, ale teď jste světlem v Pánu. Žijte jako děti světla. Ovoce toho světla totiž záleží ve všestranné dobrotě, spravedlnosti a v životě podle pravdy. Zkoumejte, co se líbí Pánu, a nemějte žádnou účast v těch neplodných skutcích tmy; spíše je veřejně odsuzujte. Vždyť člověku je hanba už jen o tom mluvit, co ti lidé potají páchají. Všechno, co se odsoudí, ukáže se v pravém světle. Všechno totiž, na co se vrhne světlo, je potom zřejmé. Proto se říká v Písmu: „Probud' se, spáči, vstaň z mrtvých, a Kristus tě osvítí.“

ZPĚV PŘED EVANGELIEM

Já jsem světlo světa, praví Pán, kdo mě následuje, bude mít světlo života.

EVANGELIUM Jan 9,1-41

Tyto Janovy texty jsou křestní katecheze. Tato je vysvětlením Ježíšova zvolání: „Já jsem světlo světa.“ Uzdravení ze slepoty je nejen zázrak, ale i naplnění zaslíbení proroků. Slepota je též symbolem života bez víry. Na slepci pak sledujeme postupné zrání víry.

Slova svatého evangelia podle Jana

Ježíš uviděl cestou člověka, který byl od narození slepý. Jeho učedníci se ho zeptali: „Mistře, kdo zhřešil: on sám, nebo jeho rodiče, že se narodil slepý?“

Ježíš odpověděl: „Nezhřešil ani on, ani jeho rodiče, ale mají se na něm zjevit Boží skutky. Musíme konat skutky toho, který mě poslal, dokud je den. Přichází noc, kdy nikdo nebude moci pracovat. Pokud jsem na světě, jsem světlo světa.“

Po těch slovech plivl na zem, udělal ze sliny bláto, potřel mu tím blátem oči a řekl mu: „Jdi se umýt v rybníku Siloe“ – to slovo znamená „Poslaný“. Šel tam tedy, umyl se, a když se vrátil, viděl.

Sousedé a ti, kteří ho dříve vídali žebrat, se ptali: „Není to ten, který tu sedával a žebral?“ Jedni tvrdili: „Je to on.“ Jiní říkali: „Není, ale je mu podobný.“ On řekl: „Jsem to já.“

Ptali se ho tedy: „Jak to, že teď vidíš?“

On odpověděl: „Člověk jménem Ježíš udělal bláto, pomazal mi oči a řekl: ‘Jdi k Siloe a umyj se!’ Šel jsem tedy, umyl se a vidím.“ Ptali se ho: „Kde je ten člověk?“ Odpověděl: „To nevím.“

Přivedli toho bývalého slepce k farizeům. Ten den, kdy Ježíš udělal bláto a otevřel mu oči, byla zrovna sobota. Také farizeové se ho znovu vyptávali, jak nabyl zraku. On jim odpověděl: „Přiložil mi na oči bláto, umyl jsem se a vidím.“

Někteří farizeové říkali: „Ten člověk není od Boha, protože nezachovává sobotu.“ Jiní ale namítali: „Jak by mohl hříšný člověk dělat taková znamení!“ A nemohli se dohodnout. Znovu se tedy zeptali toho slepého: „Co ty o něm říkáš, když ti otevřel oči?“ On odpověděl: „Je to prorok.“

Židé však tomu nechtěli věřit, že byl slepý a že nabyl zraku, až si zavolali rodiče toho uzdraveného slepce a zeptali se jich: „Je to váš syn, o kterém vy říkáte, že se narodil slepý? Jak to, že teď vidí?“ Jeho rodiče odpověděli: „Víme, že je to náš syn a že se narodil slepý. Ale jak to přijde, že teď vidí, to nevíme, a kdo mu otevřel oči, to my nevíme. Zeptejte se jeho. Je dospělý, ať mluví sám za sebe!“ To jeho rodiče řekli, protože se báli židů. Židé se už totiž usnesli, aby každý, kdo Ježíše vyzná jako Mesiáše, byl vyloučen ze synagogy. Proto jeho rodiče řekli: „Je dospělý, zeptejte se jeho.“

Zavolali tedy ještě jednou toho bývalého slepce a řekli mu: „Vzdej Bohu chválu! My víme, že ten člověk je hříšník.“ On odpověděl: „Zda je hříšník, to nevím, ale vím jedno: že jsem byl slepý, a teď vidím.“ Zeptali se ho tedy: „Co s tebou udělal? Jak ti otevřel oči?“ Odpověděl jim: „Už jsem vám to řekl, ale jako byste to neslyšeli. Proč to chcete slyšet znovu? Chcete se snad i vy stát jeho učedníky?“

Osopili se na něj: „Ty jsi jeho učedník! My jsme učedníci Mojžíšovi. My víme, že k Mojžíšovi mluvil Bůh, o tomhle však nevíme, odkud je.“

Ten člověk jim odpověděl: „To je skutečně divné, že vy nevíte, odkud je – a otevřel mi oči. Víme, že hříšníky Bůh neslyší, ale slyší toho, kdo je zbožný a plní jeho vůli. Od věků nebylo slýcháno, že by někdo otevřel oči slepému od narození. Kdyby tento člověk nebyl od Boha, nic by nedokázal.“

Řekli mu: „V hříších ses celý narodil a ty nás chceš poučovat?“ A vyhnali ho.

Ježíš se dověděl, že ho vyhnali; vyhledal ho a řekl mu: „Věříš v Syna člověka?“ Odpověděl: „A kdo je to, pane, abych v něho uvěřil?“ Ježíš mu řekl: „Viděls ho: je to ten, kdo s tebou mluví.“ On na to řekl: „Věřím, Pane!“ a padl před ním na kolena.

Ježíš prohlásil: „Přišel jsem na tento svět soudit: aby ti, kdo nevidí, viděli, a kdo vidí, oslepli.“ Slyšeli to někteří farizeové, kteří byli u něho, a řekli mu: „Jsme snad i my slepí?“ Ježíš jim odpověděl: „Kdybyste byli slepí, neměli byste hřích. Vy však říkáte: ‘Vidíme.’ Proto váš hřích trvá.“

Nikdo z rodiny by neměl mít kázání, jako mívá kněz v kostele, ale je možné o přečteném textu chvíli rozmlouvat. Jak mu rozumím? Co mi není jasné? S malými dětmi si příběh, který jsme slyšeli, jednoduše zopakujeme, vyhledáme v dětské obrázkové Bibli nebo použijeme některou z dalších inspirací na <https://deti.vira.cz/kalendar/nedele-pracovni-listy/cyklus-a-doba-postni/4-nedele-postni-cyklus-a>. Dospělým nebo již starším dětem (nad 12 let) rozdáme papíry, na nichž bude úryvek textu vytištěný. Každý dostane chvilku čas, aby si text sám přečetl. Pak si vezmeme tužky a každý si ve svém papíru zaškrtně slovo či slova nebo větu, které se ho dotkly. Může jich být více, podle toho, jak byl text pro nás působivý. Po chvilce, když všichni mohli projít text a zaškrtnout si nějaké slovo, každý může přečíst jedno ze zaškrtnutých slov. Postupně všichni čtou, lze i několik koleček tak, aby zazněla podtržená slova. Je dobré, aby každý četl a to i v případě, že již dané slovo zaznělo.

4) Vyznání víry

Odpovědí na Boží slovo je vyznání víry. Společně se pomodlíme:

Věřím v jednoho Boha,

Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země,

všeho viditelného i neviditelného.
Věřím v jednoho Pána Ježíše Krista,
jednorozeného Syna Božího,
který se zrodil z Otce přede všemi věky:
Bůh z Boha, Světlo ze světla, pravý Bůh z pravého Boha,
zrozený, nestvořený, jedné podstaty s Otcem:
skrze něho všechno je stvořeno.
On pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil z nebe.
Skrze Ducha Svatého přijal tělo z Marie Panny
a stal se člověkem.
Byl za nás ukřižován, za dnů Poncia Piláta
byl umučen a pohřben.
Třetího dne vstal z mrtvých podle Písma.
Vstoupil do nebe, sedí po pravici Otce.
A znovu přijde, ve slávě, soudit živé i mrtvé
a jeho království bude bez konce.
Věřím v Ducha Svatého, Pána a dárce života,
který z Otce i Syna vychází,
s Otcem i Synem je zároveň uctíván a oslavován
a mluvil ústy proroků.
Věřím v jednu, svatou, všeobecnou, apoštolskou církev.
Vyznávám jeden křest na odpuštění hříchů.
Očekávám vzkříšení mrtvých
a život budoucího věku.
Amen.

5) Společně prosíme (a děkujeme)

Následuje modlitba proseb. Lze ji v této podobě volně proložit i poděkováním za vše dobré, co nám Bůh dává.

P: Nyní připojíme modlitbu proseb. Za každou prosbou se připojí jednoduché zvolání „Amen“.

- Lze říkat prosby zcela spontánně.
- Kde je to pro účastníky obtížné, lze vyslovit jen jedno slovo, které naši prosbu charakterizuje (např.: za nemocné, za rodiče...). K takové modlitbě se rády připojí i děti.
- S dětmi lze prosby také učinit tak, že dopředu vytvoříme 30 různých papírků, které vystříháme a položíme na stoleček nebo na zem někde stranou našeho ozdobeného stolu. Na každém je buď napsaná nebo nějakým obrázkem z internetu charakterizovaná nějaká oblast našich modliteb (naše rodina, nemocní lidé, Svatý otec, léky, lékaři, příroda, slunce, déšť, spolužáci, naše země, jednotliví členové rodiny, nemocní přátelé, chudí lidé, lidé trpící kvůli válce, naši političtí představitelé, lidé ubližující jiným, lhostejní lidé, lidé plní strachu, ...). Takto připravené papírky rozložíme tak, abychom z nich mohli vybírat. Každý včetně dětí si papírky může prohlédnout a nějaký z nich vzít a položit na ozdobený stůl. Když to udělá, všichni společně řeknou „Amen.“ Dospělí se mohou k dětem připojit a také položit nějaký papírek.
- Můžeme využít následující prosby:

P: Neprodejme strachu a obavám, ale s důvěrou se obraťme k Bohu, který v minulosti prokázal tolik zázraků a svůj lid vyvedl ze všech těžkých zkoušek:

1. Prosíme tě, dobrý Bože za naši farnost, ať se opět můžeme všichni společně scházet ke slavení eucharistie v našem kostele.
2. Prosíme tě za katechumeny, kteří se připravují na křest.
3. Věrný Bože, prosíme tě za představitele naší země, aby se nyní dokázali moudře rozhodovat.
4. Dobrý Bože, pamatuj na všechny nemocné a staré lidi po celém světě, chraň je a doved' je k uzdravení.

5. Milosrdný Pane, velmi tě prosíme za všechny zdravotníky, lékaře a záchranáře.
6. Prosíme tě za naše město (naši obec) a všechny lidi v něm, chraň nás od všeho zlého.
7. Náš Spasiteli, prosíme tě za ty, kdo jsou plni strachu a obav, posilni je a daruj jim odvahu.

P: Bože, ty jsi skála naší spásy Zachraň nás a doved' nás do plné radosti ve svém království. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Za každou prosbou se připojí jednoduché zvolání „Prosíme tě, vyslyš nás“ nebo „Pane smiluj se“.

6) Modlitba Otčenáš

Po přímlovách se společně pomodlíme modlitbu Páně. S dětmi se můžeme chytout za ruce.

Otče náš, jenž jsi na nebesích,
posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé.

Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi.

Chléb náš vezdejší dej nám dnes.

A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.

A neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého.

Amen.

7) Požehnání

P: Nyní si vyprosme navzájem Boží ochranu a požehnání:

Dej nám Bože své požehnání, chraň nás všeho zlého a doved' nás do života věčného.

Všichni: Amen.

Při tom dělá každý sám na sobě znamení kříže. Tatínek a maminka mohou každému z dětí udělat křížek na čelo.

P: Dobrořečme Pánu.

Všichni: Bohu díky.

Na závěr je možné zazpívat píseň nebo se pomodlit k Panně Marii.

Zpracováno podle: Pastorační středisko Arcibiskupství pražského, Pastorage.cz a P. Radek Tichý, vyučující liturgiky na KTF UK

Inspiraci k rodinné bohoslužbě slova najdete také na <https://www.cirkev.cz/cs/aktuality/200315liturgie-v-rodine>.

Hra pro rodinu

Ke společnému slavení neděle v rodině patří i hezky prožitý čas, který spolu strávíme. Může k němu přispět i následující hra, do které se mohou zapojit opravdu všichni (skauti tuto hru znají pod názvem „Kimova hra“).

Podle věku dětí připravíme na stůl 10 - 20 různých drobných předmětů, které doma najdeme. Necháme 1 min na prohlédnutí. Pak vše zakryjeme šátkem. Jeden z hráčů vsune pod šátek ruku a „poslepu“ vezme do dlaně jeden předmět a spolu s ním zdvihne i šátek. Hráči se dívají a kdo první správně řekne věc, která chybí, vybírá v dalším kole věc pod šátkem. Zjistíme tak, jak pozorně se dovedeme dívat.

Hra nám může připomenout dnešní evangelium o uzdravení slepého.